

ΠΡΟΣΧΕΔΙΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ
Ο ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΕΚΔΟΣΗΣ ΔΙΚΑΣΤΙΚΩΝ ΔΙΑΤΑΓΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΚΑΤΑΧΩΡΗΣΗΣ
ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΕΥΤΙΚΩΝ ΑΓΩΓΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΩΝ ΣΥΛΛΟΓΙΚΩΝ ΣΥΜΦΕΡΟΝΤΩΝ
ΤΩΝ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΩΝ ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 2022

Κάτω από κάθε άρθρο του Νομοσχεδίου παρατίθενται οι σχετικές πρόνοιες και αιτιολογικές σκέψεις της Οδηγίας, οι οποίες ενίοτε αποτυπώνονται ως περιεχόμενο των επιμέρους προνοιών του Νομοσχεδίου. Στην αρχή κάθε Μέρους της Οδηγίας παρατίθενται σύντομα επεξηγηματικά σχόλια κυρίως για ζητήματα νομοθετικών επιλογών.

Έχει καταβληθεί προσπάθεια να διατηρηθούν, στο βαθμό του δυνατού, η ορολογία και οι υφιστάμενες ρυθμίσεις του υφιστάμενου νομοθετικού πλαισίου, δηλαδή των περί της Έκδοσης Δικαστικών Διαταγμάτων για την Προστασία των Συλλογικών Συμφερόντων των Καταναλωτών Νόμος του 2007 έως 2021 (Ν. 101(Ι)/2007, όπως τροποποιήθηκε) και των περί Προστασίας του Καταναλωτή Νόμων του 2021 έως 2022 (Ν. 112(Ι)/2021, όπως τροποποιήθηκε).

Η αποτελεσματική εφαρμογή των εναρμονιστικών μέτρων στην πράξη πολύ πιθανόν να χρειαστεί τη θέσπιση εκτελεστικών και διαδικαστικών κανονισμών.

ΜΕΡΟΣ Ι ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΚΑΙ ΕΡΜΗΝΕΙΑ

Σχόλια: Το πρώτο μέρος αποτελεί απλή μεταγραφή των προνοιών της Οδηγίας, με τις εξής ιδιαιτερότητες στους ορισμούς.

Πρώτον, η έννοια της «αντιπροσωπευτικής αγωγής» μπορεί να καλύπτει τόσο την αίτηση για έκδοση διατάγματος όσο και την αγωγή για μέτρα επανόρθωσης/ αποκατάστασης.

Δεύτερον, ως «αρμόδιο Δικαστήριο» ορίζεται κατ' αρχήν ο Πρόεδρος του Επαρχιακού Δικαστηρίου και όχι το αρμόδιο Επαρχιακό Δικαστήριο, όπως προνοεί ο προγενέστερος Ν. 101(Ι)/2007. Αυτό γίνεται εν όψει του ότι η αίτηση για έκδοση διατάγματος μπορεί να συνδυάζεται με αγωγή για επανορθωτικά/ αποκαταστατικά μέτρα, η οποία με τη σειρά της μπορεί να βασίζεται σε ρητή συναίνεση των καταναλωτών για εκπροσώπηση (*opt in*) ή σε σιωπηρή συναίνεση (*opt out*) κατά τα οριζόμενα στο Μέρος IV του νομοσχεδίου. Σε τέτοιες περιπτώσεις αφενός μπορεί να δημιουργείται αβεβαιότητα ως προς τη αξία του αντικειμένου της διαφοράς, αφετέρου η εκδίκαση αντιπροσωπευτικής αγωγής αποκαταστατικών/ επανορθωτικών μέτρων καλό είναι να γίνεται από έμπειρους δικαστές, διότι απαιτεί εμπειρία στον χειρισμό πολύπλοκων υποθέσεων. Επομένως κρίθηκε να αποδοθεί η καθ' ύλην αρμοδιότητα στον Πρόεδρο ΕΔ. Αν όμως το αντικείμενο της δίκης αφορά αποκλειστικά την έκδοση διατάγματος, τότε αρμόδιο καθ' ύλην είναι το Επαρχιακό Δικαστήριο γενικά, όπως διευκρινίζεται στο άρθ. 12 του νομοσχεδίου και όπως ισχύει και με τον Ν. 101(Ι)/2007.

Τρίτον, ο ορισμός της «τελεσίδικης απόφασης» έχει προσαρμοστεί στα ισχύοντα βάσει της κυπριακής νομολογίας, χωρίς να παραλείπεται ο ορισμός που δίνει η Οδηγία.

Για λόγους απλοποίησης δεν θεσπίζονται ειδικοί κανόνες για εγχώριες αντιπροσωπευτικές αγωγές.

Συνοπτικός τίτλος

1.- Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί της Έκδοσης Δικαστικών Διαταγμάτων και Καταχώρησης Αντιπροσωπευτικών Αγωγών για την Προστασία των Συλλογικών Συμφερόντων των Καταναλωτών Νόμος του 2022.

Αντικείμενο και σκοπός

2. – (1) Ο παρών Νόμος αποσκοπεί στη θέσπιση μηχανισμού αντιπροσωπευτικών αγωγών για την προστασία των συλλογικών συμφερόντων των καταναλωτών και στη βελτίωση της πρόσβασης των καταναλωτών στη δικαιοσύνη. Παράλληλα παρέχει τις απαραίτητες εγγυήσεις για την αποφυγή καταχρηστικών πρακτικών προσφυγής στη δικαιοσύνη.

(2) Ο παρών Νόμος δεν θίγει τυχόν άλλα διαδικαστικά μέσα που είναι διαθέσιμα για την προστασία των συλλογικών συμφερόντων των καταναλωτών.

Πρόνοιες Οδηγίας

Άρθρο 1

Αιτιολογικές σκέψεις (7)-(11)

Πεδίο εφαρμογής

3. – (1) Ο παρών Νόμος εφαρμόζεται σε αντιπροσωπευτικές αγωγές που ασκούνται κατά εμπορευόμενων οι οποίοι παραβιάζουν τις διατάξεις του δικαίου προστασίας καταναλωτή, όπως αυτές αναφέρονται στο Παράρτημα I, με αποτέλεσμα να προκύπτει ή να ενδέχεται να προκύψει ζημία των συλλογικών συμφερόντων των καταναλωτών:

Νοείται ότι ο παρών Νόμος δεν θίγει τις διατάξεις του δικαίου προστασίας καταναλωτή που αναφέρονται στο Παράρτημα I.

(2) Ο παρών Νόμος εφαρμόζεται σε εγχώριες και διασυνοριακές παραβάσεις, συμπεριλαμβανομένων και των παραβάσεων που έπαυσαν προτού ασκηθεί ή ολοκληρωθεί η αντιπροσωπευτική αγωγή.

(3) Ο παρών Νόμος δεν επηρεάζει τους κανόνες δυνάμει του ενωσιακού ή του εθνικού δικαίου που θεσπίζουν θεραπείες προς όφελος των καταναλωτών για τις παραβάσεις που αναφέρονται στο εδάφιο 1.

(4) Ο παρών Νόμος ισχύει με την επιφύλαξη των ενωσιακών κανόνων περί ιδιωτικού διεθνούς δικαίου, ιδίως των κανόνων περί δικαιοδοσίας και περί αναγνώρισης και εκτέλεσης

αποφάσεων σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις και των κανόνων για τη νομοθεσία που ισχύει για τις συμβατικές και εξωσυμβατικές ενοχές.

Πρόνοιες Οδηγίας

Άρθρο 2

Αιτιολογικές σκέψεις (14)-(21)

Ορισμοί

4. - Για τους σκοπούς του παρόντος Νόμου, ισχύουν οι ακόλουθοι ορισμοί:

«αντιπροσωπευτική αγωγή» σημαίνει αίτηση και/ή αγωγή για την προστασία των συλλογικών συμφερόντων των καταναλωτών η οποία καταχωρείται από νομιμοποιούμενο φορέα ως αιτητή και/ή ενάγοντα εξ ονόματος καταναλωτών με σκοπό

(α) την έκδοση διατάγματος και/ή

(β) διαταγή περί μέτρου επανόρθωσης και/ή αποκατάστασης·

«αρμόδια Αρχή» σημαίνει την Υπηρεσία Προστασίας Καταναλωτή του Υπουργείου Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας·

«διασυνοριακή αντιπροσωπευτική αγωγή» σημαίνει αντιπροσωπευτική αγωγή που καταχωρείται από νομιμοποιούμενο φορέα σε κράτος μέλος διαφορετικό από εκείνο στο οποίο έχει οριστεί ο νομιμοποιούμενος φορέας·

«Δημοκρατία» σημαίνει την Κυπριακή Δημοκρατία·

«Δικαστήριο» σημαίνει τον Πρόεδρο του κατά τόπον αρμόδιου επαρχιακού Δικαστηρίου, εκτός αν προνοείται διαφορετικά στον παρόντα Νόμο·

«εγχώρια αντιπροσωπευτική αγωγή» σημαίνει αντιπροσωπευτική αγωγή που καταχωρείται από νομιμοποιούμενο φορέα στο κράτος μέλος στο οποίο ορίστηκε ο νομιμοποιούμενος φορέας·

«εμπορευόμενος» σημαίνει κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο, ιδιωτικό ή δημόσιο, το οποίο ενεργεί, μεταξύ άλλων μέσω άλλου προσώπου που ενεργεί εξ ονόματος ή για λογαριασμό του εν λόγω προσώπου, για σκοπούς που αφορούν την εμπορική, επιχειρηματική, βιοτεχνική ή επαγγελματική δραστηριότητα του εν λόγω προσώπου·

«ενωσιακός νομιμοποιούμενος φορέας» σημαίνει οργανισμό ή δημόσιο φορέα από κράτος μέλος, άλλο από τη Δημοκρατία, που αναφέρεται στον κατάλογο των νομιμοποιούμενων φορέων τον οποίο η Επιτροπή καταρτίζει σύμφωνα με την Οδηγία (ΕΕ) 2020/1828·

«καταναλωτής»: κάθε φυσικό πρόσωπο το οποίο ενεργεί για σκοπούς που δεν εμπίπτουν στο πλαίσιο της εμπορικής, επιχειρηματικής, βιοτεχνικής ή επαγγελματικής δραστηριότητας του εν λόγω προσώπου·

«κράτος μέλος» σημαίνει κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, συμβαλλόμενο μέρος της Συμφωνίας για τον Ευρωπαϊκό Οικονομικό Χώρο·

«κυπριακός νομιμοποιούμενος φορέας» σημαίνει κάθε οργανισμό ή δημόσιο φορέα που εκπροσωπεί τα συμφέροντα των καταναλωτών, ο οποίος έχει οριστεί από τη Δημοκρατία ως νομιμοποιούμενος για την καταχώρηση αντιπροσωπευτικών αγωγών σύμφωνα με τον παρόντα Νόμο·

«μέτρο επανόρθωσης και/ή αποκατάστασης» σημαίνει μέτρο που υποχρεώνει τον εμπορευόμενο να παράσχει στους ενδιαφερόμενους καταναλωτές μέσα έννομης προστασίας όπως αποζημίωση, επισκευή, αντικατάσταση, μείωση του τιμήματος, τερματισμό της σύμβασης ή επιστροφή του καταβληθέντος τιμήματος, κατά περίπτωση και σύμφωνα με την ενωσιακή ή εθνική νομοθεσία.

«πρακτική» σημαίνει κάθε πράξη ή παράλειψη ενός εμπορευόμενου·

«συλλογικά συμφέροντα των καταναλωτών» σημαίνει τα γενικά συμφέροντα των καταναλωτών και, ειδικότερα για τους σκοπούς των μέτρων επανόρθωσης και/ή αποκατάστασης, τα συμφέροντα μιας ομάδας καταναλωτών·

«τελεσίδικη απόφαση» σημαίνει:

(α) τελική απόφαση κυπριακού Επαρχιακού Δικαστηρίου ή Εφετείου

(β) απόφαση δικαστηρίου ή διοικητικής αρχής κράτους μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης η οποία δεν υπόκειται ή δεν μπορεί να υπόκειται πλέον σε αναθεώρηση με τακτικά ένδικα μέσα·

«Υπουργός» σημαίνει τον/ την Υπουργό Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας.

Πρόνοιες Οδηγίας

Άρθρο 3

ΜΕΡΟΣ II ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΠΕΡΙ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΕΥΤΙΚΩΝ ΑΓΩΓΩΝ

***Σχόλια:** Το Μέρος II γενικά δεν παρουσιάζει ιδιαιτερότητες σε σχέση με τις πρόνοιες της Οδηγίας. Ως νομιμοποιούμενοι οργανισμοί ορίζονται τόσο οργανισμοί δημοσίου δικαίου όσο και ιδιωτικού δικαίου. Για τους πρώτους δεν ορίζεται ρητά ότι πρέπει να πληρούν τα κριτήρια του άρθ. 5(3), κατ' αξιοποίηση της σχετικής δυνατότητας που παρέχει η Οδηγία στο άρθ. 7(4). Το νομοσχέδιο προνοεί επίσης για τη διαδικασία ορισμού και εποπτείας των ιδιωτικών νομιμοποιούμενων φορέων, ορίζοντας ως αρμόδια αρχή την Υπηρεσία Προστασίας*

Καταναλωτή. Οι διατάξεις περί προσφυγών ενώπιον του Υπουργού κτλ. έχουν ληφθεί από τον ισχύοντα Νόμο περί Προστασίας του Καταναλωτή.

Για λόγους απλούστευσης δεν γίνεται χρήση της δυνατότητας που παρέχει η Οδηγία να υπάρχουν διαφοροποιημένα κριτήρια νομιμοποιούμενων οργανισμών για εγχώριες αντιπροσωπευτικές αγωγές.

Οι πρόνοιες περί έναρξης και τερματισμού της προθεσμίας αναστολής της παραγραφής για τις ατομικές αξιώσεις καταναλωτών έχουν προσαρμοστεί στις ιδιαιτερότητες των αντιπροσωπευτικών αγωγών για επανορθωτικά/ αποκαταστατικά μέτρα.

Νομιμοποιούμενοι φορείς

5. - (1) Οι αντιπροσωπευτικές αγωγές σύμφωνα με τον παρόντα Νόμο δύνανται να καταχωρηθούν μόνο από νομιμοποιούμενους φορείς.

(2) Νομιμοποιούμενοι φορείς, συμπεριλαμβανομένων φορέων που εκπροσωπούν μέλη από περισσότερα από ένα κράτη μέλη, δύνανται να καταχωρήσουν εγχώριες και/ή διασυνοριακές αντιπροσωπευτικές αγωγές.

(3) Νομιμοποιούμενοι φορείς είναι:

(α) οι αρχές που είναι επιφορτισμένες με την εποπτεία των Νόμων που αναφέρονται στο Παράρτημα I.

Νοείται ότι οι δημόσιοι οργανισμοί που έχουν ήδη οριστεί ως νομιμοποιούμενοι φορείς κατά την έννοια του άρθρου 3 των περί της Έκδοσης Δικαστικών Διαταγμάτων για την Προστασία των Συλλογικών Συμφερόντων των Καταναλωτών Νόμων του 2007 έως 2021 παραμένουν ορισθέντες ως νομιμοποιούμενοι φορείς για τους σκοπούς παρόντος Νόμου.

(β) ιδιωτικοί οργανισμοί που πληρούν τα κριτήρια του εδαφίου (4) του παρόντος άρθρου.

(γ) νομιμοποιούμενοι φορείς που έχουν οριστεί από άλλο κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης:

Νοείται ότι κατάθεση στο Δικαστήριο της Επίσημης Εφημερίδας της Ευρωπαϊκής Ένωσης που περιέχει τον κατάλογο νομιμοποιούμενων φορέων τον οποίο τηρεί η Επιτροπή και στον οποίο περιλαμβάνεται ο εν λόγω φορέας, αποτελεί απόδειξη της νομικής ικανότητας αυτού για καταχώρηση αγωγής, επιφυλασσόμενων των εξουσιών του Δικαστηρίου να εξετάζει κατά πόσο οι σκοποί του φορέα δικαιολογούν την καταχώρηση αντιπροσωπευτικής αγωγής στη συγκεκριμένη περίπτωση.

(4) Για την καταχώρηση εγχώριων και/ή διασυνοριακών αντιπροσωπευτικών αγωγών ιδιωτικοί οργανισμοί εγκατεστημένοι στην Κύπρο δύνανται να καταθέσουν αίτηση ενώπιον της αρμόδιας Αρχής προκειμένου να αναγνωριστούν ως νομιμοποιούμενοι φορείς, εφόσον πληρούν τα ακόλουθα κριτήρια:

(α) είναι νομικά πρόσωπα που συστάθηκαν σύμφωνα με την κυπριακή νομοθεσία και δύνανται να αποδείξουν 12 μήνες πραγματικής δημόσιας δραστηριότητας για την προστασία των συμφερόντων των καταναλωτών πριν την αίτηση ορισμού τους·

(β) βάσει των σκοπών του καταστατικού τους αποδεικνύεται η ύπαρξη έννομου συμφέροντος του στην προστασία των συμφερόντων των καταναλωτών, σύμφωνα με τις διατάξεις του ενωσιακού δικαίου που αναφέρονται στο παράρτημα Ι·

(γ) έχουν μη κερδοσκοπικό χαρακτήρα·

(δ) δεν υπόκεινται σε διαδικασία αφερεγγυότητας και δεν έχουν κηρυχθεί αφερεγγυοί·

(ε) είναι ανεξάρτητοι και δεν επηρεάζονται από πρόσωπα πέραν των καταναλωτών·

(στ) δημοσιοποιούν σε απλή και κατανοητή γλώσσα, με όλα τα κατάλληλα μέσα, ιδίως στον ιστότοπό τους, πληροφορίες που αποδεικνύουν ότι πληρούν τα κριτήρια που απαριθμούνται στις παραγράφους (α) έως (ε) του παρόντος εδαφίου, καθώς και πληροφορίες σχετικά με τις πηγές χρηματοδότησής τους γενικά, την οργανωτική και διαχειριστική δομή τους, τη δομή των μελών τους, τον καταστατικό τους σκοπό και τις δραστηριότητές τους.

Πρόνοιες Οδηγίας

Άρθρο 4

Αιτιολογικές σκέψεις (24) – (28)

Ενημέρωση και παρακολούθηση των νομιμοποιούμενων φορέων

6.- (1) Η αρμόδια Αρχή κοινοποιεί στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή κατάλογο των κυπριακών νομιμοποιούμενων φορέων, που συμπεριλαμβάνει το όνομα και τον καταστατικό σκοπό των εν λόγω νομιμοποιούμενων φορέων, καθώς και ενημέρωση για κάθε αλλαγή στον κατάλογο αυτό.

(2) Η αρμόδια Αρχή δημοσιεύει τον ως άνω κατάλογο στον ιστότοπό της.

(3) Η αρμόδια Αρχή αξιολογεί κατά πόσον οι κυπριακοί νομιμοποιούμενοι φορείς εξακολουθούν να πληρούν τα κριτήρια που απαριθμούνται στο εδάφιο (4) του άρθρου 5. Σε περίπτωση μη πλήρωσης ενός ή περισσότερων κριτηρίων, η αρμόδια Αρχή θέτει στον συγκεκριμένο νομιμοποιούμενο φορέα εύλογη προθεσμία συμμόρφωσης. Μετά την άπρακτη παρέλευση της προθεσμίας συμμόρφωσης ο νομιμοποιούμενος φορέας χάνει την ιδιότητά του: Νοείται ότι η ως άνω αξιολόγηση γίνεται ανά πενταετία ή κατόπιν λήψης δεόντως αιτιολογημένου αιτήματος για έρευνα:

Νοείται περαιτέρω ότι η αρμόδια Αρχή έχει την αποκλειστική αρμοδιότητα διαβίβασης και παραλαβής αιτημάτων για έρευνα κυπριακών και ενωσιακών νομιμοποιούμενων φορέων.

(4) Η απόφαση της αρμόδιας Αρχής υπόκειται σε προσφυγή ενώπιον του Υπουργού εντός προθεσμίας 30 ημερών από την κοινοποίησή της στον θιγόμενο νομιμοποιούμενο φορέα.

(5) (α) Ο Υπουργός εξετάζει χωρίς υπαίτια καθυστέρηση κάθε προσφυγή που γίνεται σ' αυτόν, και αν σε οποιαδήποτε συγκεκριμένη περίπτωση θεωρήσει αυτό αναγκαίο ή σκόπιμο, ακούει ή με άλλο τρόπο δίνει την ευκαιρία στον προσφεύγοντα να υποστηρίξει τους λόγους στους οποίους στηρίζεται η προσφυγή.

(β) Ο Υπουργός αποφασίζει για κάθε προσφυγή το συντομότερο και κοινοποιεί την απόφαση του στον προσφεύγοντα εντός ενενήντα (90) ημερολογιακών ημερών από την ημερομηνία άσκησης της προσφυγής.

(6) Κατόπιν εξέτασης της προσφυγής, ο Υπουργός δύναται -

(α) να επικυρώσει την προσβαλλόμενη απόφαση· ή

(β) να ακυρώσει την προσβαλλόμενη απόφαση· ή

(γ) να τροποποιήσει την προσβαλλόμενη απόφαση:

Νοείται ότι, σε περίπτωση ακύρωσης της απόφασης, ο Υπουργός δύναται να προβεί στην έκδοση νέας απόφασης σε αντικατάσταση της προσβαλλόμενης.

(5) Πρόσωπο το οποίο δεν ικανοποιείται από την απόφαση που εκδίδεται από τον Υπουργό, δύναται να προσφύγει εντός εβδομήντα πέντε (75) ημερών στο Διοικητικό Δικαστήριο.

Πρόνοιες Οδηγίας

Άρθρο 5

Αιτιολογικές σκέψεις (29)-(30)

Αντιπροσωπευτικές αγωγές

7. – (1) Νομιμοποιούμενοι φορείς σύμφωνα με το άρθρο 5 του παρόντος Νόμου δικαιούνται να καταχωρήσουν αντιπροσωπευτική αγωγή ενώπιον του Δικαστηρίου:

Νοείται ότι οι εν λόγω νομιμοποιούμενοι φορείς έχουν τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις του ενάγοντος στη διαδικασία, αλλά ενεργούν προς το συμφέρον και για λογαριασμό των καταναλωτών που θίγονται από την ισχυριζόμενη παράβαση:

Νοείται ότι καταναλωτές που εκπροσωπούνται από τον νομιμοποιούμενο οργανισμό στην αντιπροσωπευτική αγωγή μπορούν να επωφελούνται από τα μέτρα που αναφέρονται στο εδάφιο (2) του παρόντος άρθρου.

Νοείται ότι οι εν λόγω καταναλωτές δεν δικαιούνται να παρεμβαίνουν στις διαδικαστικές αποφάσεις που λαμβάνουν οι νομιμοποιούμενοι φορείς, να ζητούν μεμονωμένα αποδείξεις στο πλαίσιο της διαδικασίας ή να προσφεύγουν μεμονωμένα κατά των αποφάσεων ή διαταγμάτων του Δικαστηρίου.

(2) Οι νομιμοποιούμενοι φορείς έχουν το δικαίωμα να αιτηθούν από το Δικαστήριο:

- (α) να εκδώσει διάταγμα, συμπεριλαμβανομένου προσωρινού διατάγματος, και/ή
 - (β) να διατάξει μέτρα επανόρθωσης και/ή αποκατάστασης των θιγόμενων καταναλωτών:
- Νοείται ότι τα αιτήματα αυτά μπορούν να υποβληθούν στο πλαίσιο μίας ενιαίας αντιπροσωπευτικής αγωγής και το Δικαστήριο έχει την ευχέρεια να εκδώσει μία ενιαία απόφαση.

(3) Κατά την καταχώρηση της αντιπροσωπευτικής αγωγής ο νομιμοποιούμενος φορέας παρέχει στο Δικαστήριο επαρκείς πληροφορίες σχετικά με τους καταναλωτές τους οποίους αφορά η αντιπροσωπευτική αγωγή. Οι πληροφορίες αυτές θα πρέπει, μεταξύ άλλων:

- (α) να παρέχουν στο Δικαστήριο τη δυνατότητα να καθορίζει εάν έχει δικαιοδοσία και να καθορίζει το εφαρμοστέο δίκαιο,
- (β) αν η αγωγή αφορά αδικοπραξία, να προσδιορίζουν τον τόπο όπου συνέβη, συμβαίνει ή ενδέχεται να συμβεί το ζημιογόνο γεγονός που θίγει τους καταναλωτές,
- (γ) σε περίπτωση που ζητείται από το Δικαστήριο να διατάξει μέτρα επανόρθωσης και/ή αποκατάστασης, στοιχεία που δεικνύουν την ομοιότητα ή συνάφεια, από πλευράς πραγματικών περιστατικών και νομικής αξιολόγησης, των επιμέρους αξιώσεων των καταναλωτών, τους οποίους αφορούν τα ως άνω μέτρα.

(4) Το Δικαστήριο δύναται να αξιολογεί το παραδεκτό συγκεκριμένης αντιπροσωπευτικής αγωγής σύμφωνα με τον παρόντα Νόμο, τον περί Δικαστηρίων Νόμο, τους Θεσμούς της Πολιτικής Δικονομίας και τους Διαδικαστικούς Κανονισμούς.

Πρόνοιες Οδηγίας

Άρθρο 7

Αιτιολογικές σκέψεις (34)-(37)

Αναστολή παραγραφής

8. (1) Εκκρεμής αίτηση για την έκδοση διηνεκούς διατάγματος, όπως αναφέρεται στο Μέρος III του παρόντος Νόμου, αναστέλλει τις ισχύουσες προθεσμίες παραγραφής ως προς τους καταναλωτές τους οποίους αφορά η εν λόγω αίτηση, έτσι ώστε αυτοί να είναι σε θέση να ασκήσουν μεταγενέστερα αγωγή για μέτρα επανόρθωσης και/ή αποκατάστασης σε σχέση με την κατ' ισχυρισμό παράβαση, όπως αναφέρεται στο εδάφιο (1) του άρθρου 3 του παρόντος Νόμου.

(2) Εκκρεμής αντιπροσωπευτική αγωγή με την οποία ζητείται μέτρο επανόρθωσης και/ή αποκατάστασης, όπως αναφέρεται στο Μέρος IV του παρόντος Νόμου, αναστέλλει τις

ισχύουσες προθεσμίες παραγραφής ως προς τους καταναλωτές τους οποίους αφορά η εν λόγω αντιπροσωπευτική αγωγή.

(3) Η περίοδος αναστολής άρχεται από την καταχώρηση της αίτησης ή της αγωγής και λήγει με την καθ' οιονδήποτε τρόπο περάτωση της δίκης ή, στην περίπτωση του εδαφίου (4) του άρθρου 15, με την υποβολή δήλωσης του θιγόμενου καταναλωτή ότι δεν επιθυμεί να εκπροσωπηθεί στη δίκη. Κατά τα λοιπά, εφαρμόζονται κατ' αναλογίαν οι Περί Παραγραφής Αγωγίμων Δικαιωμάτων Νόμοι του 2012 έως 2022, όπως εκάστοτε ισχύουν.

Πρόνοιες Οδηγίας

Άρθρο 16

Αιτιολογικές σκέψεις (65)-(66)

Κοινοποίηση αποδεικτικών στοιχείων

9. – (1) Όταν νομιμοποιούμενος φορέας έχει ήδη προσκομίσει ευλόγως διαθέσιμα αποδεικτικά στοιχεία, τα οποία επαρκούν για την υποστήριξη της αντιπροσωπευτικής αγωγής, και έχει υποδείξει ότι επιπρόσθετα αποδεικτικά στοιχεία βρίσκονται στη σφαίρα επιρροής του εναγόμενου εμπορευόμενου ή τρίτου μέρους, τότε ο εν λόγω νομιμοποιούμενος φορέας δύναται να καταθέσει αίτηση προς το Δικαστήριο, ώστε αυτό να διατάξει την κοινοποίηση των εν λόγω στοιχείων από τον εναγόμενο ή τρίτο μέρος, σύμφωνα με τον περί Δικαστηρίων Νόμο, τους Θεσμούς της Πολιτικής Δικονομίας και τους περί Πολιτικής Δικονομίας Διαδικαστικούς Κανονισμούς, καθώς και οποιονδήποτε άλλων νόμων ή κανονισμών που τροποποιούν ή αντικαθιστούν αυτούς, με την επιφύλαξη των εφαρμοστέων ενωσιακών και εθνικών κανόνων περί εμπιστευτικότητας και αναλογικότητας.

(2) Το Δικαστήριο δύναται επίσης, εάν ζητηθεί από τον εναγόμενο εμπορευόμενο, να διατάξει τον νομιμοποιούμενο φορέα ή τρίτο να κοινοποιήσει τα σχετικά αποδεικτικά στοιχεία, σύμφωνα με τον περί Δικαστηρίων Νόμο, τους Θεσμούς της Πολιτικής Δικονομίας και τους περί Πολιτικής Δικονομίας Διαδικαστικούς Κανονισμούς, καθώς και οποιουσδήποτε άλλους νόμους ή κανονισμούς που τροποποιούν ή αντικαθιστούν αυτούς.

Πρόνοιες Οδηγίας

Άρθρο 18

Αιτιολογική σκέψη (68)

Παράβαση διαταγμάτων

10. Μη συμμόρφωση με οποιοδήποτε διάταγμα του Δικαστηρίου που εκδόθηκε δυνάμει του παρόντος Νόμου συνιστά καταφρόνηση Δικαστηρίου και διέπεται από τις διατάξεις του περί Δικαστηρίων Νόμου.

Πρόνοιες Οδηγίας

Άρθρο 19

Αιτιολογική σκέψη (69)

ΜΕΡΟΣ ΙΙΙ ΕΙΔΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΠΕΡΙ ΔΙΑΤΑΓΜΑΤΩΝ

Σχόλια: Το μέρος ΙΙΙ αναπαράγει τις ήδη ισχύουσες διατάξεις του Ν. 101(Ι)/2007 περί έκδοσης διαταγμάτων.

Αρμόδιο Δικαστήριο

11. – Ως Δικαστήριο αρμόδιο για την έκδοση διαταγμάτων νοείται το Επαρχιακό Δικαστήριο αρμόδιας δικαιοδοσίας. Τούτο δεν ισχύει σε περίπτωση που μαζί με την έκδοση διαταγμάτων ζητείται παράλληλα η λήψη επανορθωτικών μέτρων.

Καταχώρηση αίτησης για έκδοση διατάγματος

12. – (1) Ο νομιμοποιούμενος φορέας, πριν αποταθεί στο Δικαστήριο για την έκδοση οποιουδήποτε διατάγματος που αναφέρεται στο άρθρο 7 του παρόντος Νόμου, πρέπει να διαβουλευθεί με το πρόσωπο που διενεργεί την παράβαση, ζητώντας από το εν λόγω πρόσωπο:

- (α) Την άμεση παύση της γενόμενης παράβασης, και/ή
- (β) τη μη επανάληψη της γενόμενης παράβασης:

Νοείται ότι η πιο πάνω υποχρέωση προηγούμενης διαβούλευσης δύναται να παρακαμφθεί στις περιπτώσεις όπου ο νομιμοποιούμενος φορέας, κατά την κρίση του, θεωρεί ότι οι περιστάσεις είναι τέτοιες όπου η δικαστική διαδικασία πρέπει να προχωρήσει χωρίς οποιαδήποτε καθυστέρηση.

(2) Σε περίπτωση που δεν επιτευχθεί η παύση της παράβασης εντός δεκατεσσάρων (14) ημερών από την υποβολή του αιτήματος προς διαβούλευση, ο νομιμοποιούμενος φορέας δύναται άνευ ετέρου να ζητήσει από το Δικαστήριο την έκδοση οποιουδήποτε διατάγματος σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος Νόμου.

(3) Προκειμένου να ζητήσει ένας νομιμοποιούμενος φορέας την έκδοση διατάγματος, δεν είναι απαραίτητη η έκφραση της βούλησης των μεμονωμένων καταναλωτών για εκπροσώπηση από τον νομιμοποιούμενο φορέα.

(4) Για την έκδοση διατάγματος ο νομιμοποιούμενος φορέας δεν υποχρεούται να αποδείξει:

- (α) την πραγματική ζημία ή βλάβη των μεμονωμένων καταναλωτών που θίγονται από την παράβαση, ή

(β) την πρόθεση ή αμέλεια του εμπορευόμενου.

Πρόνοιες Οδηγίας

Άρθρο 8(3)-(4)

Αιτιολογικές σκέψεις (34)-(36)

Έκδοση διατάγματος

13. - (1) Το Δικαστήριο ενώπιον του οποίου υποβάλλεται οποιαδήποτε αίτηση σύμφωνα με το άρθρο 7 του παρόντος Νόμου, έχει εξουσία, τηρουμένων των διατάξεων του περί Πολιτικής Δικονομίας Νόμου, του περί Δικαστηρίων Νόμου, των περί Πολιτικής Δικονομίας Διαδικαστικών Κανονισμών, καθώς και οποιωνδήποτε άλλων νόμων ή κανονισμών που τροποποιούν ή αντικαθιστούν αυτούς, να εκδώσει διάταγμα, συμπεριλαμβανομένου προσωρινού διατάγματος, με το οποίο να διατάσσει:

(α) την άμεση παύση και/ή τη μη επανάληψη της γενόμενης παράβασης, και/ή

(β) τη δημοσίευση του συνόλου ή μέρους της σχετικής απόφασης του Δικαστηρίου ή τη δημοσίευση επανορθωτικής ανακοίνωσης με σκοπό την απάλειψη των τυχόν συνεχιζόμενων επιπτώσεων της παράβασης, και/ή

(γ) οποιαδήποτε άλλη ενέργεια ή μέτρο ήθελε κριθεί αναγκαίο ή εύλογο υπό τις περιστάσεις της συγκεκριμένης υπόθεσης.

(2) Το διάταγμα που εκδίδεται δυνάμει του εδαφίου (1) δύναται:

(α) να αφορά όχι μόνο τη διενεργηθείσα παράβαση έναντι συγκεκριμένων καταναλωτών, αλλά και παρόμοιες μελλοντικές παραβάσεις έναντι των καταναλωτών γενικά, και/ή

(β) να αφορά ή να απευθύνεται σε οποιονδήποτε συνεργό ή συμμετέχοντα στη συγκεκριμένη παράβαση και, σε περίπτωση παραβάτη που είναι νομικό πρόσωπο, δύναται να αφορά ή απευθύνεται και σε οποιονδήποτε διευθυντή και/ή διευθύνοντα σύμβουλο ή/και συνεργάτη ή/και σύμβουλο, και/ή γραμματέα, ο οποίος αποδεικνύεται ότι έλαβε μέρος, συμμετείχε, συνέδραμε, ή είχε με οποιονδήποτε τρόπο σχέση με τη γενόμενη παράβαση.

(3) Οι διατάξεις του περί Δικαστηρίων Νόμου, του περί Πολιτικής Δικονομίας Νόμου και των περί Πολιτικής Δικονομίας Διαδικαστικών Κανονισμών που εφαρμόζονται σχετικά με αιτήσεις έκδοσης διαταγμάτων σε πολιτικές υποθέσεις, εφαρμόζονται κατ' αναλογία αναφορικά με τον τύπο, τη σύνταξη, την καταχώρηση και την εκδίκαση της προβλεπόμενης στο άρθρο 13 αίτησης.

Πρόνοιες Οδηγίας

Άρθρο 8(1)-(2)

Αιτιολογικές σκέψεις (33), (35)-(37), (40)-(41), (48)

ΜΕΡΟΣ IV ΕΙΔΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΠΕΡΙ ΜΕΤΡΩΝ ΕΠΑΝΟΡΘΩΣΗΣ ΚΑΙ/Η ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ

Σχόλια: Το Μέρος IV αποτελεί το κατ' εξοχήν μέρος στο οποίο γίνονται νομοθετικές επιλογές από τα κράτη μέλη βάσει των εκτενών ευχερειών που παρέχει η Οδηγία.

Μία βασική επιλογή αφορά το σύστημα συναίνεσης των μεμονωμένων καταναλωτών στη αντιπροσωπευσή τους από τον ενάγοντα νομιμοποιούμενο οργανισμό. Γενικά, τέτοια συναίνεση μπορεί να είναι είτε ρητή (*opt in*) είτε σιωπηρή (*opt out*). Κάθε σύστημα έχει πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα.

Τα βασικά πλεονεκτήματα του *opt in* είναι πως (α) βρίσκεται εγγύτερα στην ισχύουσα δικονομική παράδοση της ιδιωτικής αυτονομίας και της ελευθερίας συμμετοχής σε δίκη, η οποία εμπερικλείει και την ελευθερία μη συμμετοχής, (β) διευκολύνει την αρχική συγκέντρωση οικονομικών πόρων από τους μεμονωμένους καταναλωτές για τη διεξαγωγή της διαδικασίας, (γ) είναι διαδικαστικά απλούστερο στην εφαρμογή του από το Δικαστήριο. Ωστόσο, συχνά παρατηρείται μειωμένο ενδιαφέρον των καταναλωτών να δηλώσουν συμμετοχή στη δίκη, ιδίως όταν η αξία της μεμονωμένης αξίωσης του καταναλωτή είναι ιδιαίτερα μικρή, πράγμα που αφενός επηρεάζει τα κίνητρα του εμπορευόμενου να προβεί σε συμβιβασμό, αφετέρου υπονομεύει την πρακτική αποτελεσματικότητα της προστασίας των καταναλωτών μέσω του θεσμού των αντιπροσωπευτικών αγωγών. Το σύστημα *opt in* έχει υιοθετηθεί από σχεδόν όλες τις χώρες της ΕΕ, συμπεριλαμβανομένης της Ιρλανδίας.

Το *opt out* παρέχει το πλεονέκτημα ότι εξαρχής συγκεντρώνει τον μέγιστο δυνατό αριθμό καταναλωτών, πράγμα που αντισταθμίζει τα προαναφερθέντα μειονεκτήματα του *opt in*. Ωστόσο (α) η διαδικαστική εφαρμογή του είναι σαφώς πιο απαιτητική, (β) θέτει αυξημένες προκλήσεις στην αρχική εξέυρεση πόσων για τη χρηματοδότηση της διαδικασίας από τους νομιμοποιούμενους οργανισμούς, ιδίως του ιδιωτικούς, ενώ (γ) ενδέχεται να υπάρχουν αντιδράσεις από τους ίδιους τους καταναλωτές, οι οποίοι, αν δεν επιδείξουν τη δέουσα προσοχή ως προς τις προθεσμίες δηλώσεων μη συμμετοχής στη δίκη, ενδέχεται να βρεθούν εν αγνοία τους δεσμευμένοι από τη δικαστική διαδικασία. Το *opt in* χρησιμοποιείται κυρίως στις χώρες της κοινοδικαιικής οικογένειας, όπως ΗΠΑ, Καναδάς, Αυστραλία και Αγγλία. Ειδικά για την Αγγλία, σημειώνεται ότι αρχικά είχε θεσπίσει σύστημα *opt in* (που όμως αφορούσε μόνο παραβιάσεις του δικαίου του ανταγωνισμού), του οποίου όμως η εφαρμογή δεν θεωρήθηκε ιδιαίτερα επιτυχημένη και αποτελεσματική. Έτσι το 2015 η Αγγλία θέσπισε διατάξεις και περί *opt out*, αφήνοντας στο Δικαστήριο να επιλέγει κατά περίπτωση το εφαρμοστέο σύστημα συμμετοχής των καταναλωτών στη δίκη (*opt in* ή *opt out*).

Στο νομοσχέδιο προκρίνεται η κατ' αρχήν χρήση του συστήματος *opt in* ως απλούστερου, δεδομένης και της έλλειψης προηγούμενης εμπειρίας στην Κύπρο στον χειρισμό αντιπροσωπευτικών αγωγών για επανορθωτικά/ αποκαταστατικά μέτρα. Παρέχεται ωστόσο η δυνατότητα στο Δικαστήριο να επιτρέψει τη χρήση του συστήματος *opt out* σε εξαιρετικές περιπτώσεις, ιδίως όταν η αξία των ατομικών αξιώσεων των καταναλωτών είναι ιδιαίτερα μικρή. Πρακτικά προτείνεται όλες οι αντιπροσωπευτικές αγωγές να καταχωρούνται με το σύστημα *opt in* και σε κάποιες περιπτώσεις να μπορεί το Δικαστήριο να επιτρέψει τη μετατροπή

της διαδικασίας σε *opt out*. Η *ad hoc* επιλογή συστήματος κατά τα αγγλικά πρότυπα ίσως είναι υπερβολικά περίπλοκη για τα κυπριακά δεδομένα.

Μία άλλη σειρά ζητημάτων αφορά τη χρηματοδότηση των αντιπροσωπευτικών αγωγών. Η δυνατότητα χρηματοδότησης είναι κομβικής σημασίας για την επιτυχία τέτοιων αγωγών. Οι αντιπροσωπευτικές αγωγές συχνά περιλαμβάνουν περίπλοκα τεχνικά ζητήματα, που απαιτούν τη χρήση εξειδικευμένων πραγματογνωμόνων, ενώ συνεπάγονται και σημαντικό φόρτο προπαρασκευαστικής εργασίας από πλευράς νομιμοποιούμενων οργανισμών ήδη πριν την καταχώρηση της αγωγής. Σε πολλά κράτη της κοινοδικαιικής οικογένειας έχει θεσπιστεί νομοθεσία που επιτρέπει την ανάληψη υποθέσεων από δικηγόρους με αμοιβή ως ποσοστό επί των αποζημιώσεων που θα επιδικάσει το Δικαστήριο (*contingency fees*) και η χρηματοδότηση από τρίτα μέρη έναντι ποσοστού επί τέτοιων αποζημιώσεων (*third party funding*). Η Οδηγία δεν λαμβάνει ρητά θέση επί των ανωτέρω ζητημάτων, αλλά θεσπίζει ασφαλιστικές δικλείδες προς αποφυγή καταχρήσεων τόσο σε βάρος των καταναλωτών όσο και σε βάρος των εμπορευόμενων. Στην Κύπρο, ελλείψει ειδικών διατάξεων, εφαρμόζονται οι κοινοδικαιικοί κανόνες των *champerty* και *maintenance* (άρθ. 29(1)(γ) του περί Δικαστηρίων Νόμου), οι οποίοι απαγορεύουν κατ' αρχήν τέτοιου είδους χρηματοδότηση. Ωστόσο, θα μπορούσε να εξεταστεί και στην Κύπρο η θέσπιση διατάξεων που θα επιτρέπουν τέτοια χρηματοδότηση υπό προϋποθέσεις. Σημειώνεται ότι το ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ήδη συζητεί εκτενώς ζητήματα χρηματοδότησης αντιπροσωπευτικών αγωγών από τρίτα μέρη.

Μέτρα επανόρθωσης και/ή αποκατάστασης

14. – (1) Οι νομιμοποιούμενοι φορείς δύνανται να καταχωρούν αντιπροσωπευτικές αγωγές για μέτρα επανόρθωσης και/ή αποκατάστασης χωρίς να απαιτείται η εκ των προτέρων διαπίστωση παράβασης στο πλαίσιο ξεχωριστής διαδικασίας.

(2) Οι καταναλωτές τους οποίους αφορά η εν λόγω αντιπροσωπευτική αγωγή εκφράζουν ρητά τη βούλησή τους, να εκπροσωπηθούν από τον νομιμοποιούμενο φορέα στο πλαίσιο της εν λόγω αγωγής και συνακόλουθα να δεσμευθούν από το αποτέλεσμα της (εκπροσώπηση με ρητή συναίνεση):

Νοείται ότι οι εν λόγω καταναλωτές επωφελούνται από τα διατασσόμενα μέτρα χωρίς να είναι αναγκαία η καταχώρηση ξεχωριστής αγωγής.

(3) Η δήλωση των καταναλωτών περί εκπροσώπησής τους από τον νομιμοποιούμενο φορέα γίνεται μέχρι το κλείσιμο των δικογράφων, εκτός αν το δικαστήριο διατάξει διαφορετικά.

(4) Για λόγους διασφάλισης της αποτελεσματικής προστασίας των συλλογικών συμφερόντων των καταναλωτών, ιδίως όταν η αξία των επιμέρους ατομικών αξιώσεων των καταναλωτών κρίνεται ιδιαίτερα χαμηλή, το Δικαστήριο δύναται, κατόπιν αίτησης του νομιμοποιούμενου φορέα και εφόσον το κρίνει δίκαιο και εύλογο, να διατάξει ότι η δίκη θα καλύπτει το σύνολο των καταναλωτών που θίγονται από την ισχυριζόμενη παράβαση που αποτελεί το αντικείμενο της δίκης, εφόσον οι καταναλωτές δεν δηλώσουν ρητά ότι δεν επιθυμούν να συμμετάσχουν στη δίκη εντός εύλογης προθεσμίας που θα διατάξει κατά την κρίση του το Δικαστήριο (εκπροσώπηση με σιωπηρή συναίνεση):

Νοείται ότι οι καταναλωτές που δεν έχουν τη συνήθη διαμονή τους στη Δημοκρατία υποχρεούνται σε κάθε περίπτωση να εκφράσουν ρητά τη βούλησή τους να εκπροσωπηθούν στην εν λόγω αντιπροσωπευτική αγωγή.

(3) Οι καταναλωτές που έχουν εκφράσει τη βούλησή τους να εκπροσωπηθούν στο πλαίσιο αντιπροσωπευτικής αγωγής δεν μπορούν να εκπροσωπούνται ούτε σε άλλες αντιπροσωπευτικές αγωγές με το ίδιο επίδικο θέμα κατά του ίδιου εμπορευόμενου, ούτε να ασκούν μεμονωμένα αγωγή για το ίδιο επίδικο θέμα κατά του ίδιου εμπορευόμενου:

Νοείται ότι οι καταναλωτές δεν λαμβάνουν αποζημίωση πέραν της μίας φορές για το ίδιο επίδικο θέμα κατά του ίδιου εμπορευόμενου.

(4) Η δικαστική απόφαση που δέχεται την αγωγή για μέτρα επανόρθωσης και/ή αποκατάστασης προσδιορίζει, μεταξύ άλλων,:

(α) τους μεμονωμένους καταναλωτές που δικαιούνται να επωφεληθούν από τις διατασσόμενες θεραπείες ή τουλάχιστον την ομάδα των καταναλωτών που δικαιούται να επωφεληθεί από αυτές·

(β) τις προθεσμίες εντός των οποίων οι μεμονωμένοι καταναλωτές μπορούν να επωφελούνται από μέτρα επανόρθωσης και/ή αποκατάστασης,

(γ) την κατάληξη ενδεχόμενων υπολοίπων κεφαλαίων επανόρθωσης και/ή αποκατάστασης που δεν ανακτώνται εντός των καθορισμένων προθεσμιών:

Νοείται ότι το Δικαστήριο δύναται να διατάσσει ότι τέτοια κεφάλαια θα διατίθενται για κοινωφελείς σκοπούς.

(5) Οι θεραπείες που παρέχονται μέσω των μέτρων επανόρθωσης και/ή αποκατάστασης στο πλαίσιο μιας αντιπροσωπευτικής αγωγής δεν θίγουν τυχόν επιπρόσθετες θεραπείες που ευρίσκονται στη διάθεση των καταναλωτών δυνάμει του ενωσιακού ή του εθνικού δικαίου και δεν αποτέλεσαν αντικείμενο της εν λόγω αντιπροσωπευτικής αγωγής.

(6) Οι διατάξεις του περί Δικαστηρίων Νόμου, του περί Πολιτικής Δικονομίας Νόμου, των Θεσμών Πολιτικής Δικονομίας και των περί Πολιτικής Δικονομίας Διαδικαστικών Κανονισμών, καθώς και οποιονδήποτε άλλων νόμων ή κανονισμών που τροποποιούν ή αντικαθιστούν αυτούς, που εφαρμόζονται σχετικά με την καταχώρηση και συζήτηση αγωγών, εφαρμόζονται κατ' αναλογία αναφορικά με τον τύπο, τη σύνταξη, την καταχώρηση και την εκδίκαση της αγωγών που προβλέπονται στο παρόν άρθρο.

Πρόνοιες Οδηγίας

Άρθρο 9

Αιτιολογικές σκέψεις (34)-(37), (42)-(51)

Έκδοση διατάγματος

15. – Το Δικαστήριο δύναται, κατόπιν αίτησης ή αυτεπαγγέλτως, να εκδώσει διάταγμα, το οποίο θα περιγράφει την ομάδα ή τις ομάδες καταναλωτών, των οποίων οι αξιώσεις παραδεκτά συμπεριλαμβάνονται ή μπορούν να συμπεριληφθούν στη δίκη επί της αντιπροσωπευτικής αγωγής. Η απόφαση δύναται να ορίζει τον τρόπο και την προθεσμία της δήλωσης των θιγόμενων καταναλωτών να εκπροσωπηθούν, ή κατά περίπτωση να μην εκπροσωπηθούν, στο πλαίσιο της αντιπροσωπευτικής αγωγής.

Χρηματοδότηση αντιπροσωπευτικών αγωγών για μέτρα επανόρθωσης και/ή αποκατάστασης

16. - (1) Στον βαθμό που επιτρέπεται από την κυπριακή νομοθεσία, όταν τρίτο μέρος χρηματοδοτεί την αντιπροσωπευτική αγωγή για μέτρα επανόρθωσης και/ή αποκατάστασης, το Δικαστήριο δύναται να ελέγχει αν υπάρχει σύγκρουση συμφερόντων μεταξύ του τρίτου μέρους και του αντικειμένου της αντιπροσωπευτικής αγωγής.

(2) Κατά τον έλεγχο σύμφωνα με το εδάφιο (1), το Δικαστήριο δύναται να εξετάζει, μεταξύ άλλων, τους εξής παράγοντες:

(α) αν η χρηματοδότηση από τρίτους που έχουν οικονομικό συμφέρον για την καταχώρηση ή την έκβαση της αντιπροσωπευτικής αγωγής για μέτρα επανόρθωσης και/ή αποκατάστασης εκτρέπει την αντιπροσωπευτική αγωγή από την προστασία των συλλογικών συμφερόντων των καταναλωτών·

(β) αν οι αποφάσεις νομιμοποιούμενων φορέων στο πλαίσιο αντιπροσωπευτικής αγωγής, συμπεριλαμβανομένων των αποφάσεων διακανονισμού, επηρεάζονται αδικαιολόγητα από τρίτους κατά τρόπο που θα μπορούσε να είναι επιζήμιος για τα συλλογικά συμφέροντα των καταναλωτών που αφορά η αντιπροσωπευτική αγωγή·

(γ) αν η αντιπροσωπευτική αγωγή ασκείται κατά εναγόμενου ο οποίος είναι ανταγωνιστής του χρηματοδότη ή από τον οποίο εξαρτάται ο χρηματοδότης.

(3) Για τους σκοπούς των εδαφίων (1) και (2) το Δικαστήριο δύναται, μεταξύ άλλων, κατόπιν αίτησης ή αυτεπαγγέλτως:

(α) να διατάξει τον νομιμοποιούμενο φορέα να προσκομίσει οικονομική επισκόπηση που απαριθμεί τις πηγές χρηματοδότησης που αυτός χρησιμοποιεί για την υποστήριξη της αντιπροσωπευτικής αγωγής·

(β) να διατάξει κατάλληλα μέτρα, όπως να απαιτήσει από τον νομιμοποιούμενο φορέα να αρνηθεί ή να μεταβάλει τη σχετική χρηματοδότηση και, εφόσον είναι αναγκαίο, να απορρίψει τη νομιμοποίηση του νομιμοποιούμενου φορέα σε συγκεκριμένη αντιπροσωπευτική αγωγή.

Νοείται ότι αν η νομιμοποίηση του νομιμοποιούμενου φορέα απορριφθεί σε συγκεκριμένη αντιπροσωπευτική αγωγή, η εν λόγω απόρριψη δεν θίγει τα δικαιώματα των καταναλωτών τους οποίους αφορά η εν λόγω αντιπροσωπευτική αγωγή.

Πρόνοιες Οδηγίας

Άρθρο 10

Αιτιολογική σκέψη (52)

Διακανονισμοί για μέτρα επανόρθωσης και/ή αποκατάστασης

17. – (1) Σε αντιπροσωπευτική αγωγή για μέτρα επανόρθωσης και/ή αποκατάστασης ο νομιμοποιούμενος φορέας και ο εμπορευόμενος μπορούν από κοινού να προτείνουν στο Δικαστήριο διακανονισμό αναφορικά με την επανόρθωση και/ή αποκατάσταση υπέρ των ενδιαφερόμενων καταναλωτών.

Νοείται ότι το Δικαστήριο, έχοντας προηγουμένως διαβουλευθεί με τον νομιμοποιούμενο φορέα και τον εμπορευόμενο, δύναται να τους καλέσει να καταλήξουν σε διακανονισμό σχετικά με την επανόρθωση και/ή αποκατάστασης εντός εύλογης προθεσμίας.

(2) Ο διακανονισμός που αναφέρεται στο εδάφιο (1) υπόκειται στον έλεγχο του Δικαστηρίου, προκειμένου να διασφαλιστεί ότι οι όροι του είναι σύννομοι, εύλογοι και δίκαιοι. Το Δικαστήριο αξιολογεί, μεταξύ άλλων, εάν οι όροι του διακανονισμού αντιβαίνουν σε διατάξεις εθνικού αναγκαστικού δικαίου και/ή δεν μπορούν να εφαρμοστούν, λαμβάνοντας υπόψη τα δικαιώματα και τα συμφέροντα όλων των μερών, ιδίως εκείνα των ενδιαφερόμενων καταναλωτών.

(3) Εάν το Δικαστήριο δεν εγκρίνει τον διακανονισμό, συνεχίζει να εκδικάζει τη σχετική αντιπροσωπευτική αγωγή.

(4) Ο εγκεκριμένος διακανονισμός είναι δεσμευτικός για τον νομιμοποιούμενο φορέα, τον εμπορευόμενο και τους μεμονωμένους καταναλωτές τους οποίους αφορά η αντιπροσωπευτική αγωγή.

Νοείται ότι το Δικαστήριο έχει την εξουσία να ορίσει προθεσμία εντός της οποίας οι ενδιαφερόμενοι μεμονωμένοι καταναλωτές δύναται να αρνηθούν να δεσμευτούν από τον εγκεκριμένο διακανονισμό με ρητή δήλωσή τους προς το Δικαστήριο, εντός προθεσμίας που καθορίζει το Δικαστήριο.

5. Η επανόρθωση και/ή αποκατάσταση που επιτυγχάνονται μέσω εγκεκριμένου διακανονισμού σύμφωνα με το εδάφιο (2) του παρόντος άρθρου δεν θίγουν οποιαδήποτε επιπρόσθετα μέσα έννομης προστασίας διατίθενται στους καταναλωτές δυνάμει του ενωσιακού ή του εθνικού δικαίου και τα οποία δεν αποτέλεσαν αντικείμενο του εν λόγω διακανονισμού.

Πρόνοιες Οδηγίας

Άρθρο 11

Αιτιολογικές σκέψεις (53)-(57)

Καταδίκη μεμονωμένων καταναλωτών σε δικαστικά έξοδα

18. – (1) Μεμονωμένοι καταναλωτές τους οποίους αφορά αντιπροσωπευτική αγωγή για μέτρα επανόρθωσης και/ή αποκατάστασης δεν καταβάλλουν οποιαδήποτε δικαστικά έξοδα.

(2) Το Δικαστήριο δύναται σε εξαιρετικές περιπτώσεις να καταδικάσει μεμονωμένο καταναλωτή τον οποίο αφορά αντιπροσωπευτική αγωγή για λήψη επανορθωτικών και/ή αποκαταστατικών μέτρων να καταβάλει τα δικαστικά έξοδα τα οποία προκλήθηκαν ως αποτέλεσμα της εκ προθέσεως ή εξ αμελείας συμπεριφοράς του.

Πρόνοιες Οδηγίας

Άρθρο 12(2) και (3)

Αιτιολογικές σκέψεις (36) και (38)

Αποτελέσματα των τελεσίδικων αποφάσεων άλλων κρατών μελών

19. – Η τελεσίδικη απόφαση δικαστηρίου ή διοικητικής αρχής οποιουδήποτε κράτους μέλους σχετικά με την ύπαρξη παράβασης που θίγει τα συλλογικά συμφέροντα των καταναλωτών μπορεί να χρησιμοποιηθεί από όλα τα μέρη ως απόδειξη στο πλαίσιο κάθε άλλης αγωγής ενώπιον του Δικαστηρίου με την οποία ζητούνται μέτρα επανόρθωσης και/ή αποκατάστασης κατά του ίδιου εμπορευόμενου σε σχέση με την ίδια πρακτική, σύμφωνα με τον περί Αποδείξεως Νόμο, τους Θεσμούς Πολιτικής Δικονομίας και τους περί Πολιτικής Δικονομίας Διαδικαστικούς Κανονισμούς, καθώς και οποιουδήποτε άλλους νόμους ή κανονισμούς που τροποποιούν ή αντικαθιστούν αυτούς.

Πρόνοιες Οδηγίας

Άρθρο 15

Αιτιολογική σκέψη (64)

ΜΕΡΟΣ V ΠΑΡΟΧΗ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ ΚΑΙ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ

Σχόλια: Το Μέρος V αφορά ζητήματα ενημέρωσης των καταναλωτών και κρατικής υποστήριξης των ιδιωτικών κυπριακών νομιμοποιούμενων φορέων. Η ενημέρωση των καταναλωτών για ζητήματα αντιπροσωπευτικών αγωγών, τόσο γενικά όσο και ειδικά για συγκεκριμένες αντιπροσωπευτικές αγωγές, είναι κεφαλαιώδους σημασίας για την επιτυχή εφαρμογή του θεσμού των αντιπροσωπευτικών αγωγών.

Η ακριβής μορφή της κρατικής υποστήριξης προς τους νομιμοποιούμενους φορείς, σύμφωνα με το άρθρο 20(2) της Οδηγίας και την αιτιολογική σκέψη (70) της Οδηγίας, μπορεί να περιλαμβάνει τον περιορισμό των εφαρμοστέων δικαστικών ή διοικητικών τελών, τη χορήγηση πρόσβασης σε νομική βοήθεια στους νομιμοποιούμενους φορείς, όπου αυτό είναι αναγκαίο, ή την παροχή δημόσιας χρηματοδότησης στους νομιμοποιούμενους φορείς για την άσκηση αντιπροσωπευτικών αγωγών, συμπεριλαμβανομένης διαρθρωτικής υποστήριξης ή άλλων μέσων υποστήριξης. Ωστόσο, η αιτιολογική σκέψη (70) διευκρινίζει ότι τα κράτη μέλη δεν θα πρέπει να υποχρεούνται να χρηματοδοτούν αντιπροσωπευτικές αγωγές.

Οι οδηγίες και επεξηγήσεις που προνοούνται στο άρθ. 23(4) του νομοσχεδίου προνοούνται ήδη στο άρθ. 8 Ν. 101(I)/2007, με την αυτονόητη προσθήκη ότι αυτές ουδόλως δεσμεύουν τη δικαστική κρίση.

Ενημέρωση σχετικά με τις αντιπροσωπευτικές αγωγές

20. – (1) Οι νομιμοποιούμενοι φορείς δημοσιεύουν πληροφορίες, ιδίως στον ιστότοπό τους και στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, σχετικά με:

- α) τις αντιπροσωπευτικές αγωγές που έχουν αποφασίσει να καταχωρήσουν ·
- β) την κατάσταση των αντιπροσωπευτικών αγωγών που έχουν καταχωρήσει· και
- γ) τα αποτελέσματα των αντιπροσωπευτικών αγωγών που αναφέρονται στις παραγράφους (α) και (β):

Νοείται ότι οι πληροφορίες δημοσιεύονται το συντομότερο δυνατόν, ώστε να ενημερώνονται εγκαίρως οι καταναλωτές.

(2) Η αρμόδια Αρχή, κατόπιν υποβολής σχετικού αιτήματος από τους ενάγοντες νομιμοποιούμενος φορείς, ανακοινώνει δημόσια κατάλληλες πληροφορίες σχετικά με τη δυνατότητα και τον τρόπο συμμετοχής σε επικείμενες και/ή εκκρεμείς αντιπροσωπευτικές αγωγές, ώστε να δίδεται η δυνατότητα στους ενδιαφερόμενους καταναλωτές να εκφράσουν ρητά ή σιωπηρά, κατά περίπτωση, τη βούλησή τους να εκπροσωπηθούν στις εν λόγω αντιπροσωπευτικές αγωγές δυνάμει του εδαφίου (2) του άρθρου 11 του παρόντος Νόμου.

(3) Με την επιφύλαξη των πληροφοριών που αναφέρονται στα εδάφια (1) και (2) του παρόντος άρθρου, το Δικαστήριο δύναται, κατόπιν αίτησης του νομιμοποιούμενου φορέα, να διατάξει τον εμπορευόμενο να ενημερώσει τους καταναλωτές τους οποίους αφορά η αντιπροσωπευτική αγωγή, με έξοδα του εμπορευόμενου, σχετικά με ενδεχόμενες τελικές αποφάσεις για τα μέτρα που αναφέρονται στο άρθρο 15 του παρόντος Νόμου ή για ενδεχόμενους εγκεκριμένους διακανονισμούς, όπως αναφέρονται στο άρθρο 18 του παρόντος Νόμου, με μέσα κατάλληλα για τις περιστάσεις της υπόθεσης και εντός καθορισμένων προθεσμιών, κατά περίπτωση, ενημερώνοντας ατομικά όλους τους ενδιαφερόμενους καταναλωτές.

(4) Οι απαιτήσεις πληροφόρησης που αναφέρονται στο προηγούμενο εδάφιο εφαρμόζονται κατ' αναλογία σε νομιμοποιούμενους φορείς σχετικά με τις τελικές αποφάσεις για την απόρριψη, ως απαράδεκτων ή ως αβάσιμων, αντιπροσωπευτικών αγωγών για μέτρα επανόρθωσης και/ή αποκατάστασης.

(5) Κατόπιν σχετικού αιτήματος, η ενημέρωση που αναφέρεται στα ανωτέρω εδάφια θα πρέπει να διατίθεται με μορφή προσβάσιμη από άτομα με αναπηρία.

(6) Το Δικαστήριο δύναται να επιδικάσει υπέρ του νικήσαντος διαδικού τα έξοδα που αυτός κατέβαλε για την παροχή πληροφοριών στους καταναλωτές στο πλαίσιο της αντιπροσωπευτικής αγωγής, σύμφωνα με τους Θεσμούς της Πολιτικής Δικονομίας και τους περί Πολιτικής Δικονομίας Διαδικαστικούς Κανονισμούς, καθώς και οποιουσδήποτε άλλους νόμους ή κανονισμούς τροποποιούν ή αντικαθιστούν αυτούς.

Πρόνοιες της Οδηγίας

Άρθρο 13

Αιτιολογικές σκέψεις (58)-(62)

Ηλεκτρονικές βάσεις δεδομένων

21. – (1) Η αρμόδια Αρχή τηρεί δημοσίως προσβάσιμη εθνική ηλεκτρονική βάση δεδομένων, η οποία παρέχει πληροφορίες για τους κυπριακούς νομιμοποιούμενους φορείς και γενικές πληροφορίες σχετικά με τις εκκρεμείς και ολοκληρωθείσες αντιπροσωπευτικές αγωγές.

(2) Η αρμόδια Αρχή γνωστοποιεί στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή τη διαδικτυακή διεύθυνση στην οποία είναι προσβάσιμη η εν λόγω βάση δεδομένων.

Πρόνοιες Οδηγίας

Άρθρο 14 (1)-(2)

Αιτιολογικές σκέψεις (59), (60), (63)

Υποστήριξη των νομιμοποιούμενων φορέων

22. – (1) Η Δημοκρατία παρέχει στους νομιμοποιούμενους φορείς οικονομική στήριξη για την ενίσχυση των εν γένει δραστηριοτήτων τους:

Νοείται ότι τέτοια στήριξη δεν συμπεριλαμβάνει τη χρηματοδότηση συγκεκριμένων αντιπροσωπευτικών αγωγών.

(2) Σε περίπτωση καταχώρησης αντιπροσωπευτικής αγωγής για μέτρα επανόρθωσης και/ή αποκατάστασης, οι νομιμοποιούμενοι φορείς δύνανται να αξιώνουν από τους

ενδιαφερόμενους καταναλωτές να καταβάλουν περιορισμένα τέλη εγγραφής ή παρόμοια επιβάρυνση, προκειμένου να συμμετάσχουν στην εν λόγω αντιπροσωπευτική αγωγή. Τα τέλη αυτά ή παρόμοια επιβάρυνση θα πρέπει να τελούν σε σχέση αναλογίας με το όφελος που επιδιώκεται να αποκομίσει ο κάθε καταναλωτής ατομικά από την απόφαση επί της αγωγής ή της αίτησης:

Νοείται ότι ο νομιμοποιούμενος φορέας δεν μπορεί να χρησιμοποιήσει τα τέλη ή παρόμοια επιβάρυνση για σκοπούς άλλους από την καταχώρηση και την υποστήριξη της συγκεκριμένης αίτησης ή αγωγής.

(3) Η αρμόδια Αρχή διοργανώνει επιμορφωτικές δράσεις προς ανταλλαγή και διάχυση των βέλτιστων πρακτικών και εμπειριών όσον αφορά τον χειρισμό υποθέσεων παραβάσεων της νομοθεσίας προστασίας καταναλωτών.

(4) Η αρμόδια Αρχή δύναται να εκδίδει και να δημοσιεύει οδηγίες και πληροφορίες με σκοπό:

(α) την επεξήγηση των διατάξεων του παρόντος Νόμου σε πρόσωπα που δυνατό να επηρεάζονται από αυτές, και

(β) την επεξήγηση των εφαρμοστέων διαδικασιών διαβούλευσης πριν την καταχώρηση αντιπροσωπευτικών αγωγών:

Νοείται ότι οι εν λόγω επεξηγήσεις και οδηγίες ουδόλως δεσμεύουν τη δικαστική κρίση.

Πρόνοιες Οδηγίας

Άρθρο 20

Αιτιολογικές σκέψεις (70) – (71)

ΜΕΡΟΣ VI ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Σχόλια: Το Μέρος VI δεν παρουσιάζει κάποιες ιδιαιτερότητες. Το άρθρο 24 περί νομοθετικής εξουσιοδότησης εκτελεστικών Κανονισμών έχει ληφθεί από το άρθ.73 Ν. 112(Ι)/2021.

Κανονισμοί

23. – Το Υπουργικό Συμβούλιο δύναται να εκδίδει Κανονισμούς για τον καθορισμό ή τη ρύθμιση οποιουδήποτε θέματος, το οποίο είναι δεκτικό καθορισμού ή χρήζει ρύθμισης σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος Νόμου.

Κατάργηση

24. – (1) Οι περί της Έκδοσης Δικαστικών Διαταγμάτων για την Προστασία των Συλλογικών Συμφερόντων των Καταναλωτών Νόμοι του 2007 έως 2021 καταργούνται από τις 25 Ιουνίου 2023 με την επιφύλαξη του εδαφίου (2) του άρθρου 26 του παρόντος Νόμου.

(2) Οι παραπομπές στους καταργούμενους Νόμους νοούνται ως παραπομπές στις αντίστοιχες διατάξεις του παρόντος Νόμου.

Πρόνοιες Οδηγίας

Άρθρο 21

Μεταβατικές διατάξεις

25. – (1) Ο παρών Νόμος εφαρμόζεται σε αιτήσεις για έκδοση διατάγματος ή αντιπροσωπευτικές αγωγές που καταχωρούνται μετά τις 24 Ιουνίου 2023.

(2) Οι περί της Έκδοσης Δικαστικών Διαταγμάτων για την Προστασία των Συλλογικών Συμφερόντων των Καταναλωτών Νόμοι του 2007 έως 2021 εφαρμόζονται σε αιτήσεις για έκδοση διαταγμάτων που καταχωρούνται μέχρι και τις 24 Ιουνίου 2023.

Πρόνοιες Οδηγίας

Άρθρο 22